

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Postboks 8004, Dep.
0030 Oslo

Att: Erik Aakre

Vår dato 06.11.2006
Deres dato
Vår referanse IH/kzf 59855
Deres referanse

FORNYINGS- OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET
09 NOV. 2006
ARKIVKODE: 411
SAKSNR: 200602037-59

Ad innspill til Regjeringens fornyingsplan

Vi viser til tidligere kontakt og møter, senest vedrørende NHOs utredning: "En enklere hverdag for bedriftene" og Regjeringens planlagte fornyingsplan.

NHO er invitert til å komme med innspill til planen og vil i den sammenheng vise til "En enklere hverdag for bedriftene", som inneholder en rekke forslag som vil medføre forenklinger og effektivisering av så vel bedriftenes rapporteringsforpliktelser til det offentlige og det offentliges håndtering av disse.

Videre vil vi peke på viktigheten av å få implementert de nye retningslinjene for brukergrensesnitt for offentlige skjema slik det legges opp til i "Underveisrapport eNorge 2009". Vi vil og presisere behovet for at det etableres et system for brukerinvolvering i videreutviklingen av retningslinjene, og et system for å overvåke at skjemaetatene faktisk anvender retningslinjene.

NHO stiller imidlertid spørsmål ved hensiktsmessigheten av at det ikke legges opp til samme brukergrensesnitt i Min Side som i Altinn. Elmer 2 er allerede implementert i en rekke kommuner, og det vil virke forvirrende for brukeren som ofte er samme person, dersom det er ulike grensesnitt for offentlige elektroniske skjemaer avhengig av om det er personlige opplysninger eller næringsopplysninger.

I forbindelse med forslag til statsbudsjett 2007, har NHO pekt på behovet for at alle bedrifter bør få tilgang til bredbånd så raskt som mulig. Vi støtter den videre satsingen på HØYKOM. Midlene har til nå vært rettet inn mot offentlig sektor, da særlig som bidrag til implementering av elektroniske publikumstjenester. Overgangen til elektronisk innrapportering av offentlige data fra bedrifter, og en økning i offentlig elektronisk kommunikasjon også med enkeltbedrifter, har ført til at behovet for tilgang til bredbånd har økt betydelig. Det er fortsatt mange bedrifter, i distrikter der det ikke er kommersielt lønnsomt å bygge ut bredbånd, som mangler tilgang. For at disse bedriftene skal kunne benytte seg av de elektroniske tjenestene, bør HØYKOM-midlene i noe større grad enn til nå, kunne brukes på samarbeidsprosjekter mellom offentlig og privat sektor.

NHO fremmet en rekke forslag i brev til Finansminister Kristin Halvorsen 07.12.05, Disse er ikke fulgt opp fra Regjeringens side foreløpig. Forslagene er fortsatt aktuelle.

Kopi av brevet vedlegges.

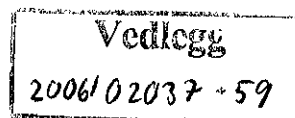
I tillegg til disse forslagene vil NHO peke på at det nå foretas en kartlegging av hvilke rapporteringsforpliktelser lovverket genererer for næringslivet, og hva det koster bedriftene å etterleve disse, med sikte på å endre reglene for å oppnå en betydelig reduksjon av bedriftenes rapporteringskostnader innen september 2009.

NHO vil anta at en tilsvarende gjennomgang av hva det offentliges håndtering av denne rapporteringen koster, vil kunne gi grunnlag for en samlet og bredere vurdering av hvilke forenklingstiltak som vil gi en samfunnsmessig størst besparelse ved endringer av reglene. NHO vil derfor foreslå at man vurderer å iverksette en tilsvarende undersøkelse på "mottakersiden".

Vennlig hilsen,
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Juridisk Område

Ingebjørg Harto
Avdelingsdirektør

Finansminister Kristin Halvorsen
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Vår dato 07.12.2005
Deres dato
Vår referanse JG
Deres referanse

Regelverksforenkling for bedre utnyttelse av samfunnets ressurser

Jeg viser til møte 6. desember hvor vi blant annet tok opp behovet for regelverksforenkling. Som nevnt har NHO hatt regelverksforenkling og reduksjon av skjemabelastningen for næringslivet som en av de høyest prioriterte oppgaver for organisasjonen i mange år. Vi har over tid fremmet en rekke forslag, både knyttet til regelverksprosessene generelt og til forbedringer av konkrete regelverk. Enkelte forslag er fulgt opp, men det er fortsatt betydelig rom for forbedring.

Finansdepartementet har et sentralt ansvar for effektiv bruk av samfunnets ressurser og tilrettelegging for økonomisk vekst. En undersøkelse utført av professor Nils-Henrik von der Fehr for NHO i forbindelse med prosjektet "Næringsvennlig lovgivning", estimerer kostnadene knyttet til etterlevelse av regelverk i Norge til 3 prosent av BNP. Dette er en betydelig størrelse, og reduksjon av kostnadene vil derfor kunne ha store positive effekter for økonomien.

I tillegg har Finansdepartementet ansvar for forenklinger av lover og forskrifter innenfor eget ansvarsområde. Dette gjelder ikke bare skatter og avgifter som skal sikre offentlige inntekter (og hvor provenyehensyn er et viktig element). Kostnadseffektive regler knyttet til regnskap, bokføring, finansmarkeder, mv. er like viktige.

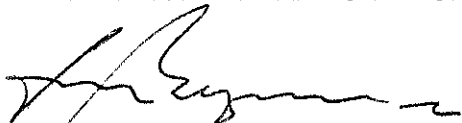
Vedlagt følger et notat med konkrete forslag. Som nevnt i møtet, knytter NHOs forslag seg i hovedsak til følgende forhold:

- Finansdepartementet må innta en langt mer aktiv rolle som pådriver i forenklingsarbeidet overfor resten av forvaltningen, for å sikre at prioriteringer av forenklinger er basert på nytte-kostnadsanalyse eller kostnadseffektivitetsanalyse.
- Finansdepartementet må selv, og overfor underlagte etater, sikre bedre oppfølging av utredningsinstruksens krav om kartlegging av økonomiske og administrative konsekvenser for næringslivet.

- Finansdepartementet bør starte et arbeid hvor man ser nærmere på hvordan kontrollhensyn brukes i regelverksutforming. Målet må være å få et bedre samsvar mellom kontrollreglene og den kontroll som faktisk utøves i forhold til etterlevelse.
- Finansdepartementet må engasjere seg sterkere i videreutviklingen av Altinn ved å bruke sin styringsmulighet overfor Skatteetaten og SSB, og sørge for at den videre utvikling av Altinn ikke bare skjer ut fra den enkelte etats behov, men også ut fra et brukerfokus og hensynet til den totale kostnadseffektiviseringen i offentlig sektor.
- Det bør startes utredningsarbeid knyttet til oppbevaringsplikten i bokføringsloven, revisjonsplikten for mindre aksjeselskaper og regnskapsreglens krav om redegjørelse for godtgjørelse til ledende ansatte.
- NHO ønsker å delta i den fullstendige revisjonen av regelverket om rapportering av utenlandsk arbeidskraft etter ligningsloven § 6-10 som departementet varsler i Ot.prp.92 (2004-2005). Håndhevelse av utvidelsen i rapporteringsplikten må utsettes til revisjonen av regelverket er gjennomført.
- Skatteregler for personer som arbeider i utlandet, skjema **RF -1150**, må endres, og offentlig og privat ansatte må skattemessig likebehandles når det gjelder utenlandstillegg. Beskatningen av utenlandske arbeidstakere i Norge må ikke gjøres strengere og mer komplisert.

NHO stiller gjerne opp for nærmere drøftelser av mulighetene for forbedringer på de områder som er berørt i dette brev, eller andre områder og regelverk.

Med vennlig hilsen,
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON

Finn Bergesen jr.
Adm. direktør

Vedlegg

NOTAT

Vedlegg
2006/02037-59

Til: Finansminister Kristin Halvorsen
Fra: NHO v/Finn Bergesen jr.
Dato: 07. desember 2005
Emne: Forslag til forenkling

Kost – nytte vurderinger i regelverksutformingen generelt

Alt regelverk skal være kostnadseffektivt både for dem som skal etterleve det og for kontrollørene. Dette opplever NHO at også forvaltning og politikere er opptatt av, men slike vurderinger får ofte mindre betydning når det enkelte regelverk skal utformes, og da ofte under henvisning til behovet for "nødvendig kontroll". NHO savner en skikkelig og seriøs debatt om hvilket nivå "nødvendig kontroll" bør ligge på, gitt både kostnader for næringslivet ved etterlevelse, og kostnader for det offentlige ved kontroll.

Etter NHOs oppfatning vil en reell forenkling av både rapporteringsplikter, oppbevaringsplikter og andre administrative byrder knyttet til etterlevelse av regelverk, forutsette at man er villige til å se nærmere på slike spørsmål, og i en del sammenhenger akseptere at et kontrollnivå er "godt nok" uten at den kontrollmessig optimale løsningen er nådd. Viktige elementer i en slik diskusjon vil etter NHOs oppfatning være det samfunnsmessige behov for regelen, kostnader ved etterlevelse, kostnader ved kontroll, muligheter for avdekking av manglende etterlevelse og kostnadene forbundet med dette, opplevelsen av avdekkingsfare og muligheten for effektive sanksjoner. Disse forholdene gjelder generelt i regelutforming, men har særlig stor betydning på Finansdepartementets område som omfatter regelområder med stor samfunnsmessig betydning, og som genererer betydelige administrative byrder for bedriftene, så som skatt-, avgifts- og regnskapsregelverket.

Forenklingsarbeidets betydning

Undersøkelser utført på oppdrag av finansdepartementet i Nederland, indikerer at en reduksjon av regelverkskostnadene med 25 prosent, vil gi 1,5 prosent vekst i BNP og 1,7 prosent produktivitetsvekst. I den forrige regjeringens fremlagte handlingsplan for "Et enklere Norge 2005 – 2009" oppstilte man tilsvarende målsetning for Norge, og man gikk langt i å antyde at vi kan få tilsvarende samfunnsøkonomiske gevinster om målene nås.

For at man skal klare å realisere slike gevinster, bør Finansdepartementet etter NHOs mening innta en langt mer aktiv rolle som pådriver overfor resten av forvaltningen. I Nederland er eksempelvis oppfølgingen av forenklingmålene forankret i budsjettarbeidet, slik at samtlige departementer må foreta tallmessig avrapportering av oppnådde gevinster to ganger i året. Norge bør vurdere å etablere liknende prosesser, som vil sikre at en samlet Regjering står bak målene om forenkling.

Utredningsinstruksen

Når det gjelder nye regelverk og regelverksendringer, oppstiller utredningsinstruksen krav om utredning av økonomiske og administrative konsekvenser. Dette gjelder ikke bare konsekvensene for det offentlige selv. Også virkninger for privat sektor skal tallfestes så langt det er mulig. NHO har i lang tid ment at oppfølgingen av utredningsinstruksen er mangelfull. Dette synet er bekreftet i Riksrevisjonens gjennomgang av Regjeringens forenklingsarbeid.

Finansdepartementet forelegges en rekke utredninger av administrative og økonomiske konsekvenser av underliggende etater. I tillegg forelegges departementet en rekke saker til uttalelse fra andre departementer. I den forbindelse mener NHO det ville være naturlig at Finansdepartementet i større grad bør påpeke manglende utredning av økonomiske konsekvenser for privat sektor, i mangel av andre organer for kontroll av utredningsinstruksens krav.

Forvaltning av egne regelverk

Generelt

Som fagansvarlig for en rekke regelverk som legger viktige rammebetingelser for næringslivet, bør Finansdepartementet i større grad følge opp de prinsipper for regelverksarbeid, innrapportering og brukerorientering som var nedfelt i handlingsplanene for "Et Enklere Norge". NHO vil i den forbindelse fremheve prinsippene om at ***"Vi skal ha et regelverk hvor kostnadene for næringslivet kan forsvares ut fra nytten for samfunnet"*** og at ***"Den næringsdrivende skal aldri måtte rapportere samme opplysning mer enn en gang"*** som spesielt viktige.

Forslag til nye regelverk og regelverksendringer på Finansdepartementets eget fagområde oppfyller etter NHOs mening i altfor mange tilfeller ikke utredningsinstruksens krav. Ser man på de saker som departementet har hatt på høring i løpet av siste år, er det flere enn NHO som har uttrykt misnøye med beskrivelsen av forslagenes konsekvenser, og i enkelte tilfeller har høringsinstanser eksplisitt reservert seg mot å avgi uttalelser om saker som er mangelfullt utredet. Dette er både uheldig i forhold til de konkrete saker, og for den generelle respekt for utredningsinstruksens krav. Finansdepartementet burde med sin økonomiske ekspertise kunne sette en god standard for konsekvensutredning.

Når det gjelder spørsmålet om hva som er nødvendige krav for offentlig kontroll av de næringsdrivende, vil NHO få påpeke at vi på mange områder har tatt til orde for økt kontroll, fordi useriøse aktører er til skade for utvikling og drift av seriøs næringsvirksomhet. Også for kontroll må det imidlertid oppstilles krav om prioriteringer i basert på nytte-kostnadsanalyser eller kostnadseffektivitetsanalyser.

NHO mener også at Finansdepartementet bør arbeide for en bedre dialog med de som bruker regelverket, både eksternt og internt. Det er vårt inntrykk at en rekke forslag til videreutvikling eller forbedring av regelverk ikke når frem til beslutningstagerne. Dette er svært uheldig.

Bokføringslovens krav til oppbevaringstid

NHO har gjentatte ganger bedt om at oppbevaringstiden for regnskapsmateriale bør reduseres til 5 år, slik situasjonen blant annet er i Danmark. I dag har man oppbevaringstid på 10 år for "primærdokumentasjon". I forbindelse med at Bokføringsloven ble vedtatt, ba da også Stortinget om at Finansdepartementet skulle utrede spørsmålet om oppbevaringstiden ytterligere. Dette selv om oppbevaringstiden for såkalt "sekundærdokumentasjon" (dokumentasjon som bekrefter dokumentasjonen) ble satt til 3,5 år.

Omfanget av oppbevaringspliktig regnskapsdokumentasjon i en bedrift er betydelig, ettersom dette omfatter bilag og dokumentasjon knyttet til alle transaksjoner som er foretatt, systemer brukt i regnskapsførselen, kunde- og leverandøroversikter, dokumentasjon av produksjon og lagerbeholdning osv. Undersøkelser blant våre medlemsbedrifter indikerer at en bedrift med 15 ansatte normalt har ekstra lagerkostnader knyttet til papiroppbevaring på omtrent 10.000 kroner per år som følge av at oppbevaringstiden er 10 istedenfor 5 år. Aggregert til samfunnsnivå blir disse kostnadene mer enn 200 millioner kroner.

Finansdepartementet har gjentatte ganger vist til at oppbevaringsplikt på 10 år er nødvendig av kontrollhensyn, men det er ikke fremlagt dokumentasjon på den faktiske utførte kontroll og de samfunnsøkonomiske gevinster av oppbevaringstiden. Nylig fremla også NARF en undersøkelse som viser at man i svært liten grad går mer enn 5 år tilbake i tid ved kontroll. I den utstrekning det fortsatt brukes offentlige midler på kontroll av regnskapsmateriale som er mellom 5 og 10 år gammelt, vil NHO stille spørsmål ved om ikke disse ressursene hadde vært bedre anvendt ved at man kontrollerte nyere regnskapsmateriale i flere bedrifter enn i dag. Dette ville etter vår oppfatning gi langt bedre effekt gjennom at flere ble kontrollert, sannsynligvis flere unndragelser avdekket og ikke minst at den allmennpreventive effekt ville bli større ved at oppdagelsesrisikoen ved unndragelser ble opplevd som større.

I forbindelse med vedtagelsen av de nye bokføringsreglene, som i utgangspunktet var ment å være forenklende, har byggebransjen blitt pålagt strengere krav knyttet til oppbevaring av pakksedler. Oppbevaringstiden for disse virksomhetene er utvidet til 10 år. For andre bransjer er oppbevaringstiden tre og et halvt år, i den grad pakksedler overhodet regnes som oppbevaringspliktig. Dette vil skape et betydelig merarbeid for byggenæringen, og NHO vil derfor fremme forslag om lovendringer innen kort tid.

Regnskapsreglene, revisjonsplikt for mindre aksjeselskaper

Norge, Sverige og Danmark er blant de siste land i Europa som har revisjonsplikt for samtlige aksjeselskaper. I løpet av det siste året er det imidlertid startet debatt om nødvendigheten av en så omfattende revisjonsplikt i begge våre naboland.

Selv for de minste aksjeselskaper med begrenset økonomisk aktivitet, vil årlig revisjonskostnad normalt ligge på 10-15.000 kroner. Sett i forhold til det totale antall aksjeselskaper med færre enn 5 ansatte, innebærer dette årlige kostnader på mer enn 1 milliard kroner for næringslivet.

NHO mener på denne bakgrunn at det bør startes et utredningsarbeid for å se om nytten av revisjonsplikt for de minste aksjeselskapene står i riktig forhold til kostnadene for næringslivet. Et alternativ til å innføre fullt unntak for mindre bedrifter kan være å innføre unntak for de som benytter autorisert regnskapsfører (ca. 70 % av små foretak). Vi konstaterte

imidlertid at den forrige regjering i revidert nasjonalbudsjett 2005 i stedet for forenkling, varslet at man så på mulighetene for **utvidelser** av dagens revisjonsplikt.

Regnskapsreglens krav om redegjørelse for godtgjørelse til ledende ansatte

I forbindelse med de siste endringer i regnskapsloven, har man innført utvidede krav til redegjørelse for godtgjørelser til ledende ansatte i store foretak i noter til årsregnskapet. Reglene har sin bakgrunn i en Kommissjonsanbefaling fra EU.

Anbefalinger av denne type er ikke bindende verken for EUs medlemsstater eller EØS-landene. Det betyr at hvert enkelt land står fritt til å velge både innhold og form for nasjonal implementering. I mange land velger man å implementere slike anbefalinger ved selvregulering, veiledninger, bransjestandarder eller lignende. I Norge har imidlertid Finansdepartementet valgt å foreta en nærmest direkte språklig oversettelse av samtlige punkter i anbefalingen, og inntatt disse i regnskapsloven. NHO kjenner ikke til at noen andre land har valgt en lignende fremgangsmåte.

Rekommandasjonens krav til redegjørelse er meget detaljerte, idet man anbefaler at det skal redegjøres for nåverdien av samtlige ytelser til hver enkelt ledende ansatt. Det påløper betydelige administrative kostnader både til beregning og avrapportering på et slikt detaljnivå. NHO mener at anbefalingen om redegjørelse for godtgjøring til ledende ansatte var tilstrekkelig omfattende slik regnskapsloven lød før endringen, og at eventuelle behov for ytterligere rapportering som skulle følge i kjølvannet av EUs rekommandasjon er tilstrekkelig fulgt opp gjennom "Norsk anbefaling om Eierstyring og Selskapsledelse", som samtlige børsnoterte selskaper forholder seg til gjennom børsreglene.

Verdipapirreglens krav om prospekt

EUs direktiver stiller ikke krav om prospekt for innhenting av kapital fra allmennheten når beløpet er mindre enn ca. 20 millioner norske kroner. I sin siste fremlagte proposisjon om implementering av prospektdirektivet har Finansdepartementet imidlertid valgt å opprettholde krav om prospektplikt for kapitalinnhenting fra "allmennheten" som overstiger 800.000 kroner. Forenklet prospekt for beløp mellom 800.000 og 20 millioner skal registreres i Foretaksregisteret i Brønnøysund, men er ikke gjenstand for mer reell kontroll.

Undersøkelser blant enkelte forretningsadvokatkontorer tyder på at selv de minste forenklede prospekter innebærer minimum 100.000 kroner i rene advokatkostnader for selskapet som skal hente inn kapital. I tillegg kommer arbeidet selskapet selv må legge ned, registreringsgebyr, mv. Totalt sett er kostnadene ved utarbeidelsen så store at alminnelige selskaper ikke kan innhente kapital gjennom henvendelse til "allmennheten". Man må istedenfor gjennomføre rettede emisjoner mot en begrenset krets av investorer, noe som kan redusere tilgangen på risikokapital for det enkelte selskap.

NHO mener at man i Norge ikke bør ha prospektkrav under prospektdirektivets grense.

Rapportering av utenlandsk arbeidskraft etter ligningsloven § 6-10

Reglene om rapportering av utenlandsk arbeidskraft etter ligningsloven § 6-10 ble utvidet med virkning fra 1. oktober 2004 til å gjelde alle næringer. NHO har forståelse for at det er behov for kontroll med utenlandske oppdragstakere og tilknyttede arbeidstakere som kommer

til Norge for å arbeide her for en kortere periode. Regelverket er imidlertid blitt unødig komplisert og alt for omfattende i forhold til formålet, blant annet med stor grad av dobbelrapportering. Jfr. NHOs brev av 20. oktober 2004 til skattedirektoratet, hvor vi ba om å få delta i arbeidet med forbedring av regelverket. NHO hadde et møte med skattedirektoratet i ettertid hvor vi drøftet en del av problemstillingene, men det har ikke vært igangsatt noe mer konkret samarbeid for å finne alternative løsninger i forhold til disse reglene.

Finansdepartementet varslet i Ot prp 92 (2004-2005) en fullstendig revisjon av regelverket. Det er positivt at den forrige finansministeren i sitt brev av 6. oktober varslet at NHO ville få anledning til å bidra i dette arbeidet. NHO imøteser finansdepartementets nærmere initiativ, men vi er noe bekymret over at arbeidet ennå ikke er igangsatt. Allerede ved Stortingets behandling i juni 2004, jf merknader fra Kommunalkomiteen i Innst O nr 103 (2003-2004), ble det forutsatt at det skulle gjøres unntak fra reglene slik at dobbelrapportering skulle unngås.

De gjeldende reglene innebærer f.eks. at det må foretas en egen rapportering av en arbeidstaker som er utenlandsk statsborger, har bodd i Norge i mange år, arbeider for en norsk bedrift som foretar et oppdrag, f.eks. rengjøring av kontorlokaler eller budtjenester, for en annen norsk bedrift. Dersom det foretas mange oppdrag om dagen, skal i prinsippet hvert oppdrag rapporteres særskilt. Skatteetaten har ikke hjemmel til å gi dispensasjon til å rapportere flere oppdrag samlet. Vedlagte brev av 9. november 2004 fra Logistikk- og Transportindustriens Landsforening viser eksempelvis at dette i praksis er umulig for transportnæringen. Selv om det nå er mulig å foreta elektronisk innrapportering, er dette et ressurskrevende arbeid både for arbeidsgiver, oppdragsgiver, og skatteetaten. Det er en unødvendig dobbelrapportering som i praksis ikke er mulig å gjennomføre, og den er ikke i samsvar med formålet bak lovendringen. Det er i tillegg flere forhold ved regelverket hvor NHO har påpekt behov for forbedringer.

NHO har derfor flere ganger bedt finansministeren bekrefte at utvidelsen av ligningslovens § 6-10 fra 1. oktober 2004 ikke ville bli håndhevet før hele rapporteringsplikten har vært igjennom en fullstendig revisjon. Finansdepartementet viser i brevet av 6. oktober til Stortingets anmodningsvedtak fra 14. mai 2004, og at de nye reglene må gjelde til Stortinget eventuelt endrer dem. Etter NHOs mening burde det vært fullt mulig å gi anvisning på en mer fornuftig tolkning av reglene basert blant annet på formålet og Kommunalkomiteens uttalelser, i tillegg til at det etter departementets egen vurdering (jf Ot prp 92) er usikkert om bestemmelsen er forenlig med EØS-avtalen. Vi anmoder den nye finansministeren om å gi skatteetaten en slik anvisning, eventuelt etter å ha forelagt saken for Stortinget.

Økt skatt og vanskeligere regler ved arbeid i utlandet

I 2003 ble det vedtatt nye skatteregler for personer som arbeider i utlandet. Forslaget ble lansert som "Enklere regler for skattefritak ved utenlandsopphold over ett år". Inntil da hadde lønn og annen inntekt under utenlandsopphold på minst ett år, vært fritatt for skatt til Norge

Lønn under utenlandsopphold av minst ett års varighet er fortsatt skattefri til Norge. Men i motsetning til tidligere, fikk vi en komplisert skatteberegningsmetode. Anvendelsen av metoden for å oppnå nedsettelse av norsk skatt, er basert på skjema **RF-1150** som er meget vanskelig å utfylle. Metoden skal sikre at utenlandslønnen påvirker progresjonsnivået på personens øvrige inntekter i utreiseåret, under utenlandsoppholdet og i hjemkomståret. Den vil i de fleste tilfeller øke skatten på den ansattes lønn før avreise og etter hjemkomst.

I tillegg til den provenymessige effekten, har vi her en skatteberegningsmetode som er så komplisert at ikke bare NHO og Skattebetalerforeningen har frarådet bruken av den. Også Skattedirektoratet har på bakgrunn av innspill fra ligningskontorene stilt spørsmål ved hensiktsmessigheten av å gå over til en såpass arbeidskrevende metode. Direktoratet har blant annet uttalt at metoden "vil føre til et ikke uvesentlig merarbeid for ligningsmyndighetene. Samtidig blir regelverket mer komplisert for skatteyderne". Finansdepartementet har bagatellisert innvendingene. På anmodning fra Finanskomiteen foretok departementet beregninger i tre enkle stiliserte eksempler hvor eneste inntektsposter var lønn opptjent i Norge, lønn i utlandet og leieinntekt av bolig i Norge, og hvor eneste fradragspost var minstefradraget. Departementets beregninger var beheftet med flere feil. Vi har fått en skatteberegningsmetode som er så komplisert at selv ikke Finansdepartementets skatteekspert klarer å anvende den riktig på enkle forhold.

NHO vil igjen sterkt anmode om at det vurderes å gjøre forenklinger i denne beregningsmetoden. Progresjonsnivået på arbeidstakerens lønnsinntekter i Norge bør justeres i henhold til reglene slik de var før ettårsregelen og den alternative beregningsmetoden ble innført. Progresjonsnivået ble tidligere påvirket ved en avkorting av personfradrag, minstefradrag og bunnfradrag i toppskatten i forhold til antall måneder vedkommende er fraværende fra Norge. Disse reglene bør gjeninnføres.

Det er vanskelig å se begrunnelsen for at selve ettårsregelen som sådan samtidig må gjennomgås, slik som anført av finansdepartementet i brevet av 6. oktober 2005. NHO mener imidlertid fortsatt at ettårsregelen burde vært en 6 månedersregel. Det vil si at kravet i skatteloven § 2-1 tiende ledd til 12 måneders opphold i utlandet for å få nedsatt norsk skatt, burde vært 6 måneder. Dette ville vært i samsvar med reglene i våre naboland og med det skatteavtalene legger opp til. Det viktigste er imidlertid å få erstattet den svært kompliserte beregningsmetoden med en enklere løsning.

Utenlandstillegget

NHO har ved flere anledninger bedt om en skattemessig likebehandling av offentlig og privat ansatte når det gjelder utenlandstillegg.

I dag anses utenlandstillegget for ansatte i utenriktjenesten som skattefritt i sin helhet, uten individuell prøving av om det er medgått til formålet (dekning av merutgifter) eller har gitt overskudd. For andre offentlige ansatte blir dette også i stor utstrekning godtatt. Ansatte i private bedrifter må derimot dokumentere at utenlandstillegget har gått til dekning av relevante merutgifter. Dette dokumentasjonskravet innebærer en forskjellsbehandling, og dessuten bruk av urimelig store ressurser både hos arbeidsgiver, den enkelte ansatte og ikke minst i ligningsetaten. De enkelte utgifter må dokumenteres, og det må i tillegg påvises at de er relevante (ikke rene privatutgifter). Vi har fått tilbakemeldinger som viser at ligningsmyndighetenes praksis varierer i stor grad med hensyn til hvilke dokumentasjonskrav som stilles og hvilke utgifter som aksepteres som relevante. I samsvar med forslaget fra en interdepartemental arbeidsgruppe, har NHO gått inn for en sjablonregel også for de privatansatte.

Finansdepartementet varsler i brevet av 6. oktober om at det skal foretas en ny utredning i 2006 før en likebehandling av offentlig og privat ansatte kan iverksettes. Det er vanskelig å forstå at det skal være så komplisert og tidkrevende å innføre en likebehandling, slik

forvaltningen selv ved den interdepartementale arbeidsgruppen har foreslått. NHO vil igjen anmode om at denne systematiske forskjellsbehandlingen snarest opphører.

Utenlandske arbeidstakere i Norge

Skattereglene for utenlandske arbeidstakere på midlertidige oppdrag i Norge blir strammere og mer kompliserte dersom regjeringens forslag til statsbudsjett for 2006 blir vedtatt. Det såkalte standardfradraget for denne gruppen har vært den forenkling det var ment å være. De fire første årene i Norge har disse arbeidstakerne hatt et standardisert fradrag på 15 % av lønnsinntekten. Dette har vært en forenkling av de vanlige fradragsreglene og har også gjort skattenivået internasjonalt konkurransedyktig for høytlønte utenlandske eksperter. Det er nå foreslått innstramminger ved at fradraget bare kan innrømmes i to år, satsen er redusert til 10 % og det foreslås begrenset til maksimalt kr 40 000.

I tillegg er det foreslått nye regler for beskatning av urealiserte aksjegevinster ved utflytting. Beskatningen vil ramme både nordmenn og utlendinger ved utflytting fra Norge, men faren for dobbeltbeskatning vil være størst for utlendinger som ikke anses skattemessig bosatt her når de flytter ut. Høyt kvalifiserte utenlandske eksperter og nøkkelpersonell som vi ønsker til Norge, vil ofte eie aksjer i det konsernet de arbeider i. Risikoen for skatt på en latent gevinst ved tilbakeflytting til hjemlandet, kanskje til og med dobbeltbeskatning, bidrar ikke til å få forskere og andre eksperter til Norge.

Generelt om videreutviklingen av Altinn

Det er viktig at det fortsatt er Nærings og handelsdepartementet som har ansvaret for Altinn. Imidlertid har vi fra NHOs side tatt til orde for en større grad av samlet strategi for den videre utvikling av Altinn til å bli Bedriftsportalen for all kommunikasjon (begge veier) mellom bedriftene og det offentlige. For å få dette til vil vi be Finansdepartementet om å engasjere seg sterkere i Altinn. Vi mener at departementet må bruke sin styringsmulighet overfor Skatteetaten og SSB med sikte på å få gjennomført den overordnede strategi og de mål som ligger i "Handlingsplan for et enklere Norge 2005-2009". I tillegg bør departementet vurdere å bruke budsjettet til å legge press på andre departementer/etater slik at den videre utvikling av Altinn ikke bare skjer utfra den enkelte etats behov, men også utfra hensynet til den totale kostnadseffektiviseringen i offentlig sektor.

En konkret problemstilling vi nå står overfor i forbindelse med videreutviklingen av Altinn, er den manglende oppfølging i departementer og etater av vedtatte strategier. Videreutviklingen av portalen styres av de etater som allerede er med i Altinn. De enkelte vurderinger av hva som skal prioriteres gjøres ut fra etatens egne interesser, uten i særlig grad å bringe inn brukerne eller se på hva som kan være i samfunnets interesse. Som eksempel kan nevnes at Skatteetaten først vil legge inn lønns- og trekkoppgaven i 2006, mens det i år vil bli lagt inn skjema for fradrag for gaver til veldedige organisasjoner. For bedriftene er det åpenbart at prioriteringen burde vært omvendt, og det er behov for sterkere styring av utviklingen.

De to store skjemaetatene, Skatteetaten og SSB, er underlagt Finansdepartementet. NHO mener departementet i større grad enn i dag, bør bruke sin styringsmulighet overfor disse med sikte på å få gjennomført den overordnede strategi og de mål som ligger i den nylig avgitte Handlingsplan for et enklere Norge 2005-2009. Vi ser nå at den nye dialog-funksjonen i

Altinn vil gi umiddelbare gevinster for brukerne dersom etatene raskt velger å legge inn nye verdiøkende tjenester i portalen, samt at det kan bety betydelige innsparinger for det offentlige i form av redusert porto og papirforbruk.

Vi vil be Finansdepartementet vurdere følgende problemstillinger knyttet til Altinn:

- Innføring av bedre mål og resultatoppfølgingssystemer og prosesser.
- Gi store næringslivs- og publikumsetater incitament til å distribuere nøkkeldokumenter til brukerne gjennom Altinn fremfor å sende informasjon på papir. Alternativt kan departementet kreve "avkastning på investert kapital" og ha resultatmål på besparelser, slik at etatene blir tvunget til å effektivisere driften, dvs. bort med papir og dyre utsendelses- og behandlingsprosesser.
- Innføre godkjenningsprosess for etatenes utforming av webskjema i Altinn. Mange av problemene som er rapportert om bruk av Altinn skyldes at etatenes egen utforming av skjema ikke følger de intensjoner som ELMER-prinsippene har lagt til grunn. Det er etatene selv som er ansvarlig for utformingen av skjemaene, men det er Altinn som får "skylden" for problemer.
- Trekke brukerne, representert ved næringsorganisasjonene, tettere inn i styringen av Altinn, og utvikle forutsigbare, omforente og kommuniserte videre utviklingsplaner for de neste 2-4 årene. Dagens Brukerråd fungerer ikke som et reelt organ for dialog og brukermedvirkning.
- Endre finansieringsform for etatenes bruk av Altinn, og pålegge alle offentlige etater å kunne motta skjemaer og dokumenter rapportert gjennom Altinn-løsningen.

NHO gjennomførte i månedskiftet mai/juni 2005 en nettbasert spørreundersøkelse blant 1235 mindre medlemsbedrifter og deres syn på Altinn. 732 bedrifter med færre enn 100 ansatte svarte på undersøkelsen. Av særlig interesse kan nevnes hva bedriftene mente skal til for at de vil bruke Altinn. Høyest på listen kom krav om at data bare må rapporteres en gang, uavhengig av hvor mange offentlige etater som skal motta dataene, elektronisk innrapportering må være enklere og gi en merverdi utover papirinnsending, skjemaene må være mest mulig forhåndsutfyllt og de må lede deg frem til riktig utfylling. Rapporteringen til SSB, RTV og flere av Brønnøysundregistrenes skjemaer ble oftest nevnt som ønsket med i Altinn.

Legger ikke etatene ut tjenester, blir det heller ikke forenklinger for brukerne. Bruker ikke næringslivet eller privatpersoner utlagte tjenester fra etatene, blir det lite innsparinger i etatene. Altså er man helt avhengig av hverandre. Etatene må legge ut attraktive tjenester som brukerne vil ha. En viktig forutsetning for å få dette til, er at etatslederne og deres ledelse ser nytten og gevinstene ved å ta i bruk Altinn. Etter vår oppfatning virker det som om etatene ser på Altinn som et alternativt innrapporteringsverktøy og ikke et strategisk kostnadsreduserende og brukerorientert verktøy som kan skape verdi for etatene gjennom et sett med tjenester som ikke bare reduserer etatens kostnader, men også skaper merverdi for etatens kunder (bedriftene).

Konkrete forslag til forbedringer i Altinn

Forslagene nedenfor er et forsøk på å innmøte mange av de ønskene brukerne (bedriftene) har gitt uttrykk for overfor NHO. Flere av forslagene er fullt gjennomførbare med enkle grep allerede nå, men lider av at det ikke tas de riktige beslutninger i de etatene som berøres.

Lønns- og trekkoppgavene. Dersom man også kunne levere Lønns- og trekkoppgavene gjennom AltInn, vil dette trolig også føre til økt levering av **terminoppgaver for forskuddstrekk / arbeidsgiveravgift** gjennom Altinn fordi bedriftene blir vant til å forholde seg til AltInn gjennom hele prosessen. I dag er det kemnerkontoret som mottar lønns- og trekkoppgaver, og mange benytter muligheten til å sende inn disse på diskett eller med e-post. Det vil være en betydelig lettelse for bedriftene om lønns- og trekkoppgavene kan leveres inn via Altinn

Grunnlagsdata som regnskapsførere, enkeltmannsforetak og bedrifter trenger når de skal begynne arbeidet på sin selvangivelse er tilgjengelig hos Skatteetaten, men er ofte lite tilgjengelig hos bedriften, regnskapsførere etc. Dette gjelder bankutskrifter, årsoppgaver, vedtaksdokumenter og andre formaliadokumenter. Dette bør tilgjengeliggjøres via Altinn, og dermed gjøre jobben mer effektivt fra dag 1. Dette er effektivisering på sitt best, og et eksempel på hvordan Altinn også kan understøtte næringslivets klargjøringsprosess – ikke bare selve utfyllings- og innsendingsprosess. Tidsstudier viser at det er i selve logistikken – før/etter at bedriftene bruker tid. Ikke nødv endigvis rundt selve utfyllingen. Forslaget er lett å få til, og kunne ha vært inne allerede for 2005.

Skatteoppgjøret for næringslivet bør gjøres tilgjengelig på Altinn. Dette er fullt mulig, men Skatteetaten har så langt ikke prioritert denne tjenesten for næringslivet, bare for privatpersoner.

”MVA-dialogen”. Reskontroinformasjon bør kunne tilgjengeliggjøres på Altinn. Hvis man kobler dette til standard nettbetalingsløsninger som bankene planlegger å lansere, så kan Altinn nyttiggjør seg en slik løsning, og brukerne betale utestående beløp direkte i Altinn. MVA-dialogen kan også utvides med at all korrespondanse mellom fylkesskattekontorene og næringslivet i større grad kan kanaliseres gjennom Altinn. Det vil ikke være problematisk å sende elektronisk spørsmål og svar til brukerens dialogboks i Altinn.

Selv om det må utredes, og lover og regler må analyseres, så åpner Altinn for at etatene og brukerne kan etablere sin kommunikasjon elektronisk gjennom Altinn, et **eBedrift/eBorger-konsept**. Dette gjøres allerede mellom banker og deres kunder der all kommunikasjon mellom banken og brukerne foregår på nettet. Det samme kan man få til gjennom Altinn, og oppnå direkte besparelser for både næringslivet og etatene.

Forenklet registerinformasjon og ansattrapportering. Vi har fått tilbakemelding fra brukerne at registerinformasjon om bedriften på ett sted vil være en stor forbedring/forenkling. I Altinn kan slik registerinformasjon gjøres tilgjengelig på en effektiv måte, og det vil også være mulig å gjøre oppdateringer i registrene. For mange vil det være mange små oppdateringer gjennom et år, og dette kan gjøres veldig enkelt gjennom Altinn som kan skreddersy slike muligheter.

Samordning. Generelt er det mye dobbeltrapportering ifm rapportering til SKD og RTV. I Altinn legges det nå inn et nytt skjema, RF-1198, Opplysninger om Arbeidstaker. Trolig finnes mye av den samme informasjon allerede i RTV-registre. Her er det rom for en betydelig samordning.

Etatene må oppmuntres til å legge ut enkle skjema, **hverdagsskjemaene**, og tjenester som krever mye tid totalt, som berører mange med en viss hyppighet og som i stor grad fylles ut av bedriftene selv. **AA-meldingen til RTV** er et eksempel på dette.